

Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Bu Qanun Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 15-ci və 20-ci bəndlərinə uyğun olaraq, cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasının və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin aşkar edilməsi, qarşısının alınması və ölkənin iqtisadi sistemindən qeyri-qanuni məqsədlər üçün istifadə olunma imkanlarını istisna edən şəraitin yaradılması, bu istiqamətdə Azərbaycan Respublikasının rəhbər fəxrli beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsi, habelə dövlətin və cəmiyyətin maraqlarının qorunması məqsədilə effektiv ölkədaxili və beynəlxalq əməkdaşlığın həyata keçirilməsi ilə bağlı mənasibətləri tənzimləyir.

I-ci fəsil ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Maddə 1. Əsas anlayışlar

1.1. Bu Qanunun məqsədləri üçün istifadə olunmuş anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

1.1.1. **cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlak** - Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində təsbit edilmiş cinayətlərin törədilməsi nəticəsində birbaşa və ya dolaylı yolla əldə olunmuş hər hansı pul vəsaitləri, daşınar və ya daşınmaz, maddi və ya qeyri-maddi əmlak nemətləri, o cümlədən virtual aktivlər və əmlaka mülkiyyət hüquqlarını və maraqlarını təsdiq edən hüquqi əsdlər və sənədlər;

1.1.2. **cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması** - Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 193-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş cinayət;

1.1.3. **terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi** - Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 214-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş cinayət;

1.1.4. **predikativ cinayət** - Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 193-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş cinayətin predmeti ola bilən əmlakın əldə edilməsi ilə nəticələnmə istənilən cinayət;

1.1.5. **monitorinq** - mənbəyi məlum olan məlumatlar və sənədlər əsasında maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən həyata keçirilən araşdırma tədbirləri;

1.1.6. **maliyyə monitorinqi orqanı** - cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasının və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin qarşısını almaq məqsədilə vahid tənzimləməni və nəzarəti həyata keçirən, fəaliyyəti əlaqələndirən, habelə bu sahədə dövlət siyasətinin formalaşdırılmasına iştirak edən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum);

1.1.7. **öhdəlik daşıyan şəxslər** - cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasının və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin qarşısını almaq məqsədilə bu Qanunda nəzərdə tutulmuş tədbirləri həyata keçirmək öhdəliyi olan maliyyə institutları, eləcə də qeyri-maliyyə institutları və peşə sahibləri;

1.1.8. **maliyyə institutları** - kredit təşkilatları, həyətın yığım sığortası fəaliyyəti ilə məşğul olan yerli və xarici sığortaçılar, təkrarsığortaçılar və sığorta vasitəçiləri, investisiya şirkətləri, investisiya fondları, bu fondların idarəçiləri, xarici investisiya fondlarının nümayəndəlikləri, mərkəzi depozitar, poçt rabitəsinin milli operatoru, lombardlar, maliyyə lizinqi xidmətləri göstərən şəxslər, virtual aktiv xidməti təminatçıları və valyuta mübadiləsi fəaliyyətinə lisenziya almış şəxslər;

1.1.9. **qeyri-maliyyə institutları və peşə sahibləri** - rieltorlar, vəkllər, notariuslar, hüquq, mühasibat və vergi məsləhəti xidmətləri göstərən müstəqil şəxslər, habelə xarici hüquqi şəxslərin Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəlikləri;

1.1.10. **rieltor** - daşınmaz əmlakın alqı-satqısı üzrə vasitəçilik xidmətləri göstərən fiziki və ya hüquqi şəxs;

1.1.11. **virtual aktiv** - ödəniş və ya investisiya məqsədilə mübadilə vasitəsi kimi çıxış edən və virtual aktivlər dövriyyəsi sistemində mövcud olan dəyərini rəqəmsal ifadəsində. Milli və xarici valyutanın, qiymətli kağızların, habelə törəmə maliyyə alətlərinin rəqəmsal qarşılığı virtual aktiv hesab edilir;

1.1.12. **virtual aktiv xidməti təminatçıları** - virtual aktivlərin valyuta sərvtələri, milli valyuta və digər virtual aktivlərlə mübadiləsi, virtual aktivin saxlanması üçün istiqad edilən virtual aktiv hesabından və ya cüzdandan virtual aktivin digər virtual aktiv hesabına və ya cüzdanına köçürülməsi və ya köçürmənin təşkil edilməsi, virtual aktivlərlə və ya virtual aktivlərlə nəzarət etmək imkanı verən alətlərlə əməliyyatların aparılmasını (əqdörlər bağlanmamasını) və ya onların saxlanılmasının təşkil edilməsi, virtual aktivlərin alışı, satışı, mübadiləsi, ilkin yerləşdirilməsi və ya saxlanması ilə əlaqədar maliyyə xidmətlərinin göstərilməsi və ya göstərilməsində iştirak edilməsi fəaliyyətlərini müstəqil sahibkarlıq fəaliyyəti kimi həyata keçirən şəxslər;

1.1.13. **cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə tələblərə riayət edilməsi (bundan sonra - leqallaşdırılma və terrorçuluğa qarşı tələblərə riayət)** - cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində hüquqi aktların tələblərinə riayət edilməsi;

1.1.14. **maliyyə qrupu (holding)** - qrupa daxil olan digər üzvlər üzərində qrup nəzarətinin təbii və koordinasiyasını həyata keçirən hüquqi şəxs, o cümlədən qrup səhiyyəsində cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində qayda və prosedurların tətbiq edildiyi filiallar və ya törəmə hüquqi şəxslərin məcmusu;

1.1.15. **nəzarət orqanları** - öhdəlik daşıyan şəxslər, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslər tərəfindən bu Qanunun tələblərinə əməl edilməsinə nəzarəti həyata keçirən bu Qanunun 16-cı maddəsində nəzərdə tutulan orqanlar (qurumlar);

1.1.16. **nəzarət tədbirləri** - nəzarət orqanları və maliyyə monitorinqi orqan tərəfindən öhdəlik daşıyan şəxslərə, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslərə tətbiq edilən bütün növ xələmə tədbirləri, o cümlədən nəzarət, araşdırma, müşahidə, təftiş, baxış və digər oxşar tədbirlər;

1.1.17. **xarici hüquqi təsisat** - xarici dövlətdə (ərazidə) qüvvədə olan qanunvericiliyi uyğun olaraq hüquqi şəxs yaradandan təsis edilən və fiziki və ya hüquqi şəxs olan təsisçi tərəfindən bənefişarını və ya bənefişarları qrupunun faydalanması və ya xüsusi məqsədlər çərçivəsində xarici hüquqi təsisat təminatçısının nəzarəti şərtilə və ya bələ şört olmadan əmlakın xarici hüquqi təsisat idarəçisinin mülkiyyətinə verilməsi ilə bağlı fəaliyyəti həyata keçirən trast və ya analoji xüsusiyyətlərə malik digər təsisat. Xarici hüquqi təsisatın təsisçisi, idarəçisi, təminatçısı, bənefişarı və ya bənefişarları qrupu dedikdə xarici hüquqi təsisatın təsis sənədidən irəli gələn müvafiq hüquq və vəzifələri daşıyan şəxslər nəzərdə tutulur;

1.1.18. **müştəri** - öhdəlik daşıyan şəxslərin hər hansı xidmətdən istifadə edən şəxs və ya xarici hüquqi təsisat;

1.1.19. **bənefişar mülkiyyətçisi** - son noticədə müştəriyə nəzarəti həyata keçirən və ya hüquqi şəxs, yaxud xarici hüquqi təsisat olan müştərinin əsl sahibi olan və (və ya) xeyrinə əməliyyat aparılan və (və ya) əqdörlər bağlanılan, habelə son noticədə hüquqi şəxs və ya xarici hüquqi təsisat üzərində effektiv nəzarəti həyata keçirən fiziki şəxs (şəxslər);

1.1.20. **mühüm iştirak payı** - nizamnamə kapitalını, habelə səsvermə hüququnun 10 (on) və ya daha çox faizini təşkil edən, yaxud müqavilə əsasında iştirakçısı olduğu hüquqi şəxsin qərarlarının qəbul edilməsinə mühüm təsir göstərməyə imkan verən paya birbaşa və ya dolaylı yolla sahiblik;

1.1.21. **valyuta sərvtələri və milli valyuta** - nağd milli və ya xarici valyuta, milli və xarici valyutada adsız sənədli qiymətli kağızlar, qiymətli metallar və qiymətli daşlar;

1.1.22. **məlumat və sənədlər** - yaranma tarixindən, təqdimat formasından və təsnifatından asılı olmayaraq öhdəlik daşıyan şəxslərin, bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslərin, nəzarət orqanlarının, habelə digər dövlət orqanlarının (qurumların) fəaliyyəti noticəsində əməliyyatlar (əqdörlər) (bundan sonra - əməliyyatlar) və (və ya) işğuzar

münasibətlər barədə yaranan, saxlanılan və ya qeydə alınan faktlar, rəylər, xəbərlər və ya digər xarakterli məlumatlar, kağız və ya elektron formada sənədlər. Bu anlayış, eyni zamanda, müxtəlif məlumat bazalarından yaradılan, saxlanılan, qeydə alınan, habelə internet və ya digər informasiya ehtiyatlarında toplanan faktları, xəbərləri və ya digər xarakterli məlumatları və ya sənədləri də əhatə edir;

1.1.23. **elektron köçürmələr** - maliyyə vəsaitlərinin fiziki və ya hüquqi şəxslər tərəfindən maliyyə institutlarının təqdim etdiyi elektron üsullarla (bank hesabı vasitəsilə, hesab açmadan və ya yeni ödəniş metodları ilə) vəsaiti alana (elektron köçürmə zamanı ödəyici və vəsaiti alan eyni şəxs ola bilər) çatdırılması məqsədilə aparılan transsərhəd və ya ölkədaxili əməliyyatlar. Ödəniş kartlarından istifadə etməklə məhsulların, xidmətlərin alışı zamanı bütün əməliyyat zənciri boyunca kartı müəyyən etməyə imkan verən unikal məlumatların ötürüldüyü köçürmələr və maliyyə institutları arasında öz məqsədləri üçün hesablaşmalar və köçürmələr elektron köçürmə hesab edilir;

1.1.24. **siyasi nüfuzlu şəxslər** - hər hansı dövlətdə (ərazidə) və ya beynəlxalq təşkilatda mühüm dövlət və ya ictimai vəzifə tutan və ya əvvəllər belə vəzifəni tutmuş şəxslər (dövlət və hökumət başçıları, dövlət orqanlarının (qurumların) rəhbərləri, onların müavinvləri, qanunverici orqanın üzvləri, siyasi partiyaların idarəetmə orqanlarının üzvləri, o cümlədən virtual aktivlər və əmlaka mülkiyyətinin idarəetmə orqanlarının üzvləri, fövqəladə və səlahiyyətli səfirlər, müvəqqəti işlər vəkalləri, ali hərbi və ali xüsusi rütbəli şəxslər, dövlət missiyyələrində idarəetmə orqanlarının üzvləri, beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri, onların müavinvləri, idarəetmə orqanlarının üzvləri);

1.1.25. **siyasi nüfuzlu şəxslərin yaxın qohumları** - siyasi nüfuzlu şəxslərin valideynləri, babaları, nonələri, öri, arvadı, uşaqları, nəvələri, doğma və ögey qardaşları və bacıları, övladlığa götürünlən (götürülənləri);

1.1.26. **siyasi nüfuzlu şəxslərin yaxın mənasibətdə olduğu şəxslər** - siyasi nüfuzlu şəxsə eyni hüquqi şəxs və ya xarici hüquqi təsisatın ortaq bənefişar mülkiyyətçisi olan və ya onunla istənilən digər sıx sahibkarlıq mənasibətində olan fiziki şəxslər, siyasi nüfuzlu şəxslərin faktiki mənfəət öhdə etməsi məqsədilə təsis edilmiş hüquqi şəxs və ya xarici hüquqi təsisatın təsisçisi və ya bənefişar mülkiyyətçisi olan fiziki şəxslər və yaxud adlarına siyasi nüfuzlu şəxsə faktiki məxsus əmlaka hüquqların rəsmiləşdirildiyi şəxslər;

1.1.27. **işğuzar mənasibətlər** - öhdəlik daşıyan şəxslərin peşəkar fəaliyyətinin həyata keçirilməsi zamanı öz müstəqilləri ilə formalaşdırıldıqları, tələrlərin qarşılıqlı hüquq və vəzifələrinə əsaslanan, bərdəfəlik xarakter daşımayan peşəkar mənasibətlər;

1.1.28. **FATF** - cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə və kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsinə qarşı qlobal maliyyə sistemini qorumaq üçün müvafiq siyasətin formalaşdırılması və yayılmasını təmin edən müstəqil hökumətlərarası qurum;

1.1.29. **Maliyyə monitorinqi orqanlarının Egomnt Qrupu** - beynəlxalq miqyasda cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində maliyyə monitorinqi orqanları arasında məlumat və sənəd mübadiləsinin və texniki əməkdaşlığın, eləcə də bu qurumların fəaliyyəti səmərəliliyinin və potensialının gücləndirilməsi məqsədilə yaradılan əməkdaşlıq şəbəkəsi;

1.1.30. **yüksək riskli zonalar** - cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində mötəbər mənbələr (beynəlxalq təşkilat və qurumlar tərəfindən dərc edilmiş qarşılıqlı qiymətləndirmə və ya təfəsilatlı hesabatlar, habelə tərəqqi hesabatları) əsasında müəyyən edilmiş adekvat mübarizə sistemi olmayan, silahı separatizmi, ekstremizmi, müzdluluğu və terror fəaliyyətinin dəstəkləyici, maliyyə əməliyyatlarının aparılması zamanı eniyləşdirilmə məlumat və sənədlərinin açıqlanmasını tələb etməyən və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən bərasində sanksiyalı və ya digər analoji tədbirlər tətbiq edilən dövlətlər və ya ərazilər.

Maddə 2. Bu Qanunun tətbiq dairəsi

2.1. Bu Qanun cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə bağlı əməllərin aşkar edilməsi və qarşısının alınması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları, əcnəbilər, vətəndaşlığı olmayan şəxslər, hüquqi şəxslər, xarici hüquqi təsisatlar, habelə nəzarət orqanları və digər dövlət orqanları (qurumları) arasında ki mənasibətləri tənzimləyir.

2.2. Bu Qanun cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə əlaqədar olan və Azərbaycan Respublikasının yurisdiksiyasından kənarəda həyata keçirilən fəaliyyəti mənasibətdə Azərbaycan Respublikasının götürdüyü beynəlxalq öhdəliklərə və rəhbər fəxrli beynəlxalq müqavilələrə uyğun qaydada tətbiq olunur.

Maddə 3. Bu Qanunun tələblərinin qeyri-maliyyə institutları və peşə sahiblərinə tətbiq olunması

3.1. Bu Qanunun tələbləri qeyri-maliyyə institutları və peşə sahiblərinə mənasibətdə aşağıdakı hallarda tətbiq olunur:

3.1.1. rieltorlar daşınmaz əmlakın alqı-satqısı üzrə əməliyyatlar aparıdıda;

3.1.2. notariuslar, vəkllər, hüquq, mühasibat və vergi məsləhəti xidmətləri göstərən müstəqil şəxslər aşağıdakı əməliyyatları aparıdıda və ya bu cür əməliyyatların aparılmasına iştirak etdikdə:

3.1.2.1. daşınmaz əmlakın alqı-satqısı;

3.1.2.2. müştərinin pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızlarının və ya digər əmlakının idarə olunması;

3.1.2.3. müştərinin bank, depo, poçt, ödəniş və pul hesablarının idarə olunması;

3.1.2.4. hüquqi şəxslərin yaradılması, onların fəaliyyətinin təmin və idarə edilməsi, bu məqsədlərlə pul vəsaitlərinin toplanmasının təşkilı, habelə hüquqi şəxslərin səhmlərinin və ya paylarının alqı-satqısı.

2-ci fəsil

CİNAYƏT YOLU İLƏ ƏLDƏ EDİLMİŞ ƏMLAKIN LEQALLAŞDIRILMASINA VƏ TERRORÇULUĞUN MALİYYƏLƏŞDIRİLMƏSİNƏ QARŞI MÜBARİZƏ SAHƏSİNDƏ ÖNLƏYİCİ TƏDBİRLƏR

Maddə 4. Müştəri uyğunluğu tədbirləri

4.1. Maliyyə institutları yudurma adlarla və ya anonim hesablar açmamalı, sənədləri və əmlakı yudurma adlar istifadə edilməklə və ya anonim olaraq saxlanma qəbul etməməli (xüsusi otaqlarda və ya seyf qutularında saxlamamalı), anonim depozit sertifikatları buraxmamalı və anonim bank kitabxaları təqdim etməməlidir.

4.2. Öhdəlik daşıyan şəxslər aşağıdakı hallarda müştəri uyğunluğu tədbirlərini tətbiq etməlidirlər:

4.2.1. işğuzar mənasibətlərin yaradılmasından əvvəl;

4.2.2. iyrimi min manat məbləğindən (bundan sonra - limit) və ya limitdən artıq məbləğdə həyata keçirilməsi gözlənilən hər hansı bərdəfəlik əməliyyatdan əvvəl (bu halda, həmçinin limit çərçivəsində həyata keçirilərkən bir-biri ilə əlaqəli olan və ümumi məbləği limitdən artıq olan bir neçə əməliyyat aiddir);

4.2.3. maliyyə vəsaitlərinin elektron köçürülməsi və virtual aktivlərlə əməliyyatların aparılmasına dair Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydalarla uyğun olaraq maliyyə vəsaitlərinin bərdəfəlik elektron köçürülməsindən və virtual aktivlərlə aparılan bərdəfəlik əməliyyatlardan əvvəl;

4.2.4. əmlakın cinayət yolu ilə əldə edilməsinə və ya terrorçuluğun maliyyələşdirilməsində istifadə edilməsinə şübhə yaradan bütün hallarda;

4.2.5. əldə edilmis məlumat və sənədlərin doğruluğuna və ya uyğunluğuna dair şübhələr olduqda.

4.3. Əməliyyatın ümumi məbləği əməliyyatın icrasından əvvəl məlum deyilsə, müştəri uyğunluğu tədbirlərini tətbiqi əməliyyatın məbləğinin limitdən artıq olduğu müəyyənəşdiyi anda həyata keçirilir.

4.4. Öhdəlik daşıyan şəxslər müştəri uyğunluğu tədbirləri çərçivəsində aşağıdakı tədbirləri görməlidirlər:

4.4.1. bu Qanunun 4.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda müştərinin eniyləşdirilməsi (müştərinin xidmətlərdən daimi və ya qeyri-müntəzəm istifadə etməsindən, fiziki və ya hüquqi şəxs, habelə xarici hüquqi təsisat olmasından asılı olmayaraq), müştərinin eniyləşdirilmə məlumatlarını etibarlı, müstəqil mənbələrdən əldə edilən məlumat və sənədlər və ya informasiya ehtiyatları əsasında verifikasiya etməli və digər müştəri uyğunluğu tədbirlərini həyata keçirməlidirlər;

4.4.2. şəxsin müştərinin və ya digər şəxsin adından fəaliyyət göstərməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada təsdiq edilmiş səlahiyyətinin olub-olmamasını müəyyən etməli, həmin şəxsi eniyləşdirilməli və eniyləşdirilmə məlumatlarını etibarlı, müstəqil mənbələrdən əldə edilən məlumat və sənədlər və ya informasiya ehtiyatları əsasında verifikasiya etməli və digər müştəri uyğunluğu tədbirlərini həyata keçirməlidirlər;

4.4.3. bənefişar mülkiyyətinin kimliyini müəyyən edilməsinə tam əmin olanaqəd onu eniyləşdirilməli və bənefişar mülkiyyətinin eniyləşdirilmə məlumatlarını etibarlı, müstəqil mənbələrdən əldə edilən məlumat və sənədlər və ya informasiya ehtiyatları əsasında verifikasiyası üçün ağılabatan tədbirlər görməlidirlər;

4.4.4. işğuzar mənasibətlərin məqsədini və mahiyyətini aydınlaşdırmaqlı və bu barədə müştərinin məlumat və sənədlər əldə etməlidirlər;

4.4.5. bu Qanunun 4.4.1-4.4.4-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş məlumatlar və sənədlər əsasında müştəri profilini yaratmalıdırlar;

4.4.6. bu Qanunun 4.19-cu və 4.20-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş tədbirlər barədə müştərinin məlumatlandırılmalıdırlar.

4.5. Öhdəlik daşıyan şəxslər işğuzar mənasibətlərə aşağıdakı müştəri uyğunluğu tədbirlərini davamlı olaraq tətbiq etməlidirlər:

4.5.1. aparılan əməliyyatların müştəri barədə əldə edilmiş məlumat və sənədlərə, habelə müştərinin fəaliyyəti və risk profilı, o cümlədən maliyyə vəsaitinin mənbəyi haqqında məlumat və sənədlərə uyğunluğun müəyyən edilməsi məqsədilə əməliyyatların təhlil edilməsi;

4.5.2. mövcud olan məlumat və sənədlər nəzərdən keçirilib tədqiq edilərkən yüksək riskli müştərinin prioritetləşdirilməklə müştəri uyğunluğu tədbirləri çərçivəsində əldə edilmiş məlumat və sənədlərin yenilənməsinin və adekvatlığının təmin edilməsi.

4.6. Müştəri işğuzar hüquq və ya xarici hüquqi təsisat olan öhdəlik daşıyan şəxslər əlavə olaraq aşağıdakı müştəri uyğunluğu tədbirlərini həyata keçirməlidirlər:

4.6.1. müştərlərin fəaliyyətinin xarakterinin, sahiblik, nəzarət və idarəetmə strukturunun müəyyən edilməsi;

4.6.2. ad, təşkilatı-hüquqi forması, mövcudluğuna dair dəlillər, habelə təsis sənədləri, cari fəaliyyətinə rəhbərlik edən vəzifəli şəxslərin adları, hüquqi və faktiki ünvanına dair məlumat və sənədlər əsasında müştərlərin eniyləşdirilməsi və eniyləşdirilmə məlumatlarını etibarlı, müstəqil mənbələrdən əldə edilən məlumatlar, sənədlər və ya informasiya ehtiyatları əsasında verifikasiya edilməsi;

4.6.3. hüquqi şəxsin və xarici hüquqi təsisatın bənefişar mülkiyyətinin kimliyini müəyyən edilməsinə tam əmin olanaqəd onun eniyləşdirilməsi və bənefişar mülkiyyətinin eniyləşdirilmə məlumatlarını etibarlı, müstəqil mənbələrdən əldə edilən məlumat və sənədlər və ya informasiya ehtiyatları əsasında verifikasiyası üçün ağılabatan tədbirlərini görülməsi.

4.7. Hüquqi şəxsin (publik hüquqi şəxslər istisna olmaqla) bənefişar mülkiyyətinin eniyləşdirilməsi aşağıdakı arıdılıqla uyğun olaraq həyata keçirilməli və eniyləşdirilmə məlumatlarını verifikasiyası aparılmalıdır:

4.7.1. son noticədə hüquqi şəxsə mühüm iştirak payına (hüquqi şəxsə digər iştirak paylarının bölgüsü mühüm iştirak payının mövcudluğunu istisna etməklə) malik olan fiziki şəxs (şəxslər) müəyyən edilməli;

4.7.2. mühüm iştirak payına malik olan fiziki şəxsin (şəxslərin) hüquqi şəxsin bənefişar mülkiyyətinin olmasına dair şübhələr olduqda və ya iştirak payı əsasında hüquqi şəxsə nəzarəti həyata keçirən fiziki şəxs (şəxslər) mövcud olmadıqda, hüquqi şəxsə başqa formada mövcud nəzarəti həyata keçirən fiziki şəxs (şəxslər) müəyyən edilməli;

4.7.3. ögey hüquqi şəxs üzərində iştirak payı əsasında və ya başqa formada nəzarəti həyata keçirən fiziki şəxsi müəyyən etmək mümkün deyildirsə, hüquqi şəxsə rəhbərliyi həyata keçirən fiziki şəxs (şəxslər) müəyyən edilməli.

4.8. Xarici hüquqi təsisatın bənefişar mülkiyyətinin eniyləşdirilməsi aşağıdakı arıdılıqla uyğun olaraq həyata keçirilməli və eniyləşdirilmə məlumatlarını verifikasiyası aparılmalıdır:

4.8.1. trastın strukturunda təsisçi, trast idarəçisi, trast təminatçısı (olduğu halda), bənefişar və ya bənefişarları qrupu, trast üzərində effektiv nəzarəti həyata keçirən hər hansı digər fiziki şəxs (nəzarət və ya sahiblik zənciri də daxil olmaqla) müəyyən edilməli;

4.8.2. digər növ xarici hüquqi təsisatlarla eyni və ya oxşar hüquq və vəzifə daşıyan şəxslər müəyyən edilməli.

4.9. Həyətın yığım sığortası müqaviləsi üzrə müştəri uyğunluğu tədbirlərinə əlavə olaraq faydalanan şəxs müəyyən və ya təyin edilən kimi onun barəsində aşağıdakı tədbirlər həyata keçirilməlidir:

4.9.1. sığorta müqaviləsi üzrə faydalanan şəxs fiziki, hüquqi şəxs və ya xarici hüquqi təsisat olduqda, həmin şəxsin eniyləşdirilmə məlumat və sənədləri əldə edilməli;

4.9.2. faydalanan şəxs xüsusiyyətlərinə, təsnifatına və ya digər əsaslara görə təyin edildikdə, ödəniş zamanı faydalanan şəxsi eniyləşdirilməyə imkan verən yetərli həcmdə məlumat və sənədlər əldə edilməli;

4.9.3. ödəniş zamanı faydalanan şəxsin barəsində verifikasiya tədbirləri həyata keçirilməli.

4.10. Öhdəlik daşıyan şəxslər bütün mürəkkəb, qeyri-adi olaraq irihəcmli olan, habelə açıq-aşkar iqtisadi və ya qanuni məqsədi olmayan əməliyyatların oxşar əməliyyat modelləri ilə müqayisəli şəkildə təyinatını və mahiyyətini ağılabatan səviyyədə aydınlaşdırmalı, belə əməliyyatları zamanı təqdim edilmiş əmlakın mənbəyini müəyyən etməli və bunlarla bağlı təhlil hesabatı tərtib etməlidirlər.

4.11. Öhdəlik daşıyan şəxslər mürəkkəb, qeyri-adi olaraq irihəcmli olan, habelə açıq-aşkar iqtisadi və ya qanuni məqsədi olmayan əməliyyatları üzrə risk dərcəsi yüksək olan hallarda, habelə müştərlərinin, məhsulların, xidmətlərin, əməliyyatların, çatdırılma kanallarının və coğrafi yerləşmənin xüsusiyyətləri ilə bağlı meyarların qiymətləndirilməsi əsasında risk qiymətləndirilməsinin noticələrini əsas götürməklə riskin yüksək olduğunu müəyyən etdikdə gücləndirilmis müştəri uyğunluğu tədbirlərini tətbiq etməlidirlər.

4.12. Müştərlərin, məhsulların, xidmətlərin, əməliyyatların, çatdırılma kanallarının və coğrafi yerləşmənin xüsusiyyətləri baxımından yüksək və aşağı risk faktorları, müştəri profilinin yüksək, orta və

Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəli 13-cü səh.

7.1.1. müştərinin və benefisiar mülkiyyətinin siyasi nüfuzlu şəxs, onun yaxın qohumu və ya yaxın münasibətdə olduğu şəxs olduğunu müəyyən etməyə imkan verən risklərin idarə edilməsi sistemini təbiiq etməli;

7.1.2. siyasi nüfuzlu şəxs, onun yaxın qohumu və ya yaxın münasibətdə olduğu şəxsə işgüzar münasibətlərə davamlı rəhbərliyin razılığı əsasında yaratmalı və ya davam etdirməli;

7.1.3. müştərinin və ya benefisiar mülkiyyətinin siyasi nüfuzlu şəxs, onun yaxın qohumu və ya yaxın münasibətdə olduğu şəxs olduğunu müəyyən edilən zaman onun təqdim edilən əmlakının, habelə ümumilikdə digər sərəvlərinin mənbəyini müəyyən etmək üçün ağılabatan tədbirlər görməli;

7.1.4. siyasi nüfuzlu şəxs, onun yaxın qohumu və ya yaxın münasibətdə olduğu şəxsə işgüzar münasibətlərə davamlı gücləndirilmiş müştəri uyğunluğu tədbirlərini təbiiq etməlidirlər.

7.2. Hoyatın yığım sığortası fəaliyyəti ilə məşğul olan sığortacılar ödəniş həyata keçirilməzdən əvvəl hoyatın yığım sığortası şəhadətnaməsi üzrə faydalanarı şəxslərin və faydalanarı şəxslərin benefisiar mülkiyyətlərinin siyasi nüfuzlu şəxs, onun yaxın qohumu və ya yaxın münasibətdə olduğu şəxs olmasını müəyyən etmək üçün tədbirlər həyata keçirməli, yüksək risk müəyyən edildikdə, ödəniş rəhbərliyin razılığı ilə həyata keçirməli, şəhadətnamə sahibi ilə işgüzar münasibətləri hərtərəfli araşdırmalı və əməliyyatlar barədə maliyyə monitorinqi orqanına məlumat verməlidirlər.

Maddə 8. Yeni texnologiyalar

8.1. Əhəmiyyətli dəyişən şəxslər yeni və inkişaf edən texnologiyalar (bundan sonra - yeni texnologiyalar) vasitəsilə yaradılan işgüzar münasibətlərə və aparılan əməliyyatlara yüksək riskli münasibətlər və əməliyyatlar kimi yanaşmalı və bu münasibətlərin yaradılması və əməliyyatların həyata keçirilməsi zamanı cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi risklərinin qiymətləndirilməsi və azaldılması üzrə tədbirlər görməlidirlər. Əhəmiyyətli dəyişən şəxslər yeni texnologiyaların tətbiqindən əvvəl onların təhlükəsiz təbiiq edilməsi üçün tədbirlər görməli və yeni texnologiyaların tətbiqinin risk qiymətləndirilməsi mexanizminə malik olmalıdırlar.

8.2. Əhəmiyyətli dəyişən şəxslər yeni texnologiyalar vasitəsilə yaradılan və ya onların tətbiqinin nəzərdə tutulan işgüzar münasibətlər, məhsulların və aparılan əməliyyatların tənzimlənməsinə dair daxili qayda və prosedurlara, önləyici tədbirlərə, o cümlədən elektron nəzarət sistemlərinə malik olmalıdırlar.

8.3. Maliyyə institutları müvafiq riskləri yeni məhsulların və biznes praktikalarının tətbiqindən və yeni texnologiyaların istifadəsindən əvvəl qiymətləndirməli, eləcə də müvafiq risklərin idarə edilməsinə və azaldılmasına münasibətdə önləyici tədbirlər müəyyən etməlidirlər.

8.4. Əhəmiyyətli dəyişən şəxslərə münasibətdə yeni məhsulların və çatdırılma kanalları da daxil olmaqla yeni biznes praktikalarının yaradılmasından, habelə yeni və inkişaf mərhələsində olan məhsullara münasibətdə yeni texnologiyaların tətbiqindən qaynaqlanan cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi riskləri nəzarət orqanları tərəfindən müəyyənöləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi, eləcə də müvafiq risklərin idarə edilməsinə və azaldılmasına münasibətdə önləyici tədbirlər müəyyən etməlidirlər.

8.5. Yeni texnologiyalar müştəri uyğunluğu tədbirlərini istisna etməməlidir. Müştəri uyğunluğu tədbirləri informasiya texnologiyalarından istifadə etməklə təbiiq edildikdə, məlumat və sənədlər elektron qaydada təqdim olunur. Yeni texnologiyaların tətbiqi zamanı bu Qanunun 4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş verifikasiya tədbirləri maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada həyata keçirilir.

8.6. Yeni texnologiyalar müştəri uyğunluğu tədbirlərini tam tətbiqinə imkan vermirsə və ya müştərinin və benefisiar mülkiyyətinin müəyyən edilməsinə, eləcə də təqdim olunmuş məlumat və sənədlərin höqiqiliyinin yoxlanılmasında aradan qaldırılması mümkün olmayan şübhələr və ya uyğunsuzluqlar varsa, yeni texnologiyaların tətbiqindən imtina etməlidirlər.

Maddə 9. Yüksək riskli zonalar

9.1. Yüksək riskli zonaların vətəndaşları ilə, qeydiyyat, yaşayış və ya əsas fəaliyyət yeri həmin zonalarda olan şəxslərlə və ya onların vasitəsilə, eləcə də həmin zonalarda qeydiyyatdan keçmiş bankda hesaba malik olan şəxslərlə əlaqədar hər hansı işgüzar münasibətlər və əməliyyatlar münasibətdə yüksək riskli zona hesab edilən ölkədə təsis edilən, idarə edilən və ya fəaliyyət göstərən üçüncü şəxslər tərəfindən təqdim edilən məlumat və sənədlərə güvənmədən bu Qanunun 4.13-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş gücləndirilmiş müştəri uyğunluğu tədbirləri tətbiq etməlidirlər.

9.2. FATF tərəfindən edilmiş çağırışlar əsasında, habelə bu Qanunun 9.5-ci maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş yüksək riskli zonalara münasibətdə məhdudiyətlər və xüsusi tələblər tətbiq edilə bilər.

9.3. Yüksək riskli zonalara münasibətdə FATF tərəfindən edilmiş çağırışların məni maliyyə monitorinqi orqanının rəsmi internet informasiya ehtiyatında dərc edilir və birbaşa və ya müvafiq nəzarət orqanları vasitəsilə öhdəlik daşıyan şəxslərə göndərilir. Əhəmiyyətli dəyişən şəxslər FATF tərəfindən edilmiş çağırışlarda müəyyən edilmiş tədbirləri həyata keçirməlidirlər.

9.4. Yüksək riskli zonaların müəyyən edilmiş əsasları, yüksək riskli zonaların münasibətdə tətbiq edilə bilən məhdudiyətlər və xüsusi tələblərin siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

9.5. Yüksək riskli zonaların siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) ilə razılaşdırılmalı, maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən müəyyən edilir və birbaşa və ya müvafiq nəzarət orqanlarının vasitəsilə öhdəlik daşıyan şəxslərə göndərilir.

9.6. Yüksək riskli zonaların münasibətdə tətbiq edilən konkret məhdudiyətlər və xüsusi tələblərin növü və müddəti aşkar edilmiş risklərə uyğun olaraq maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən müəyyən edilir və birbaşa və ya müvafiq nəzarət orqanlarının vasitəsilə öhdəlik daşıyan şəxslərə göndərilir.

Maddə 10. Daxili nəzarət proqramı

10.1. Öhdəlik daşıyan şəxslər müəyyən edilmiş risklərə, fəaliyyətlərinin miqyasına və xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə daxili nəzarət proqramı çərçivəsində aşağıdakı tədbirləri görməlidirlər:

10.1.1. daxili qayda və prosedurların, nəzarət mexanizmlərinin və onların inkişaf planlarının təsdiq və tətbiq edilməsi;

10.1.2. rəhbərlik səviyyəsində məsul şəxsin və məsul şəxs olmağıda onu əvəz edən şəxsin müəyyən edilməsi də daxil olmaqla, leqallaşdırılmaya və terrorçuluğa qarşı tələblərə riayət edilməsi üzrə müstəqil və effektiv sistem təşkil edilməsi;

10.1.3. işgüah etmə prosesinde yüksək peşəkarlıq və vətəndaş qüsuruzluğu tələblərinin təmin edilməsi məqsədilə yoxlama prosedurlarının təsdiq və tətbiq edilməsi;

10.1.4. işçilərin davamlı qaydada təlimlərə cəlb edilməsi;

10.1.5. mövcud sistem sərəmaliyyəni daxili audit standartları əsasında qiymətləndirən müstəqil audit mexanizminin təşkil edilməsi.

10.2. Öhdəlik daşıyan şəxslər olan maliyyə qrupları (holdinglər) həmin qrup (holding) miqyasında daxili nəzarət proqramları çərçivəsində bu Qanunun 10.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş tədbirlərə əlavə olaraq aşağıdakı tədbirlərin bütün filiallarına və törəmə hüquqi şəxslərə tətbiq edilməsini təmin etməlidirlər:

10.2.1. müştəri uyğunluğu tədbirləri çərçivəsində və cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi risklərinin idarə edilməsi məqsədilə məlumat və sənədlərin qrup-daxili (holdingdaxili) ötürülməsində dair qayda və prosedurların təsdiq və tətbiq edilməsi;

10.2.2. qrup (holding) səviyyəsində leqallaşdırılmaya və terrorçuluğa qarşı tələblərə riayət, audit və bu Qanundan irəli gələn öhdəliklər çərçivəsində əsas hüquqi şəxsə, filial və törəmə hüquqi şəxsədən müştərilər, hesablar və əməliyyatlar barədə məlumat və sənədlərin alınması qayda və prosedurlarının təsdiq və tətbiq edilməsi;

10.2.3. ötürülmüş məlumat və sənədlərin konfidensiallığını və təhlükəsizliyini, eləcə də yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə mexanizmlərin formalaşdırılması qayda və prosedurlarının təsdiq və tətbiq edilməsi.

10.3. Maliyyə institutunun təsis etdiyi yurisdiksiya cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində maliyyə institutlarının filiallarının və törəmə hüquqi şəxslərinin yerləşdiyi xarici yurisdiksiyada mövcud olan tələblərlə müqayisədə daha sət tələblər müəyyən edirsə, maliyyə institutları xarici yurisdiksiyanın qanunvericiliyini imkan verdiyi çərçivədə xarici filiallarının və törəmə hüquqi şəxslərinin daha sət tələblər əsasında fəaliyyət göstərməsini təmin etməlidirlər.

10.4. Əgər xarici yurisdiksiyanın qanunvericiliyi daha sət tələblərin tətbiqini qadağan edirsə, maliyyə qrupları (holdinglər) risklərin idarə edilməsi məqsədilə tədbirlər görməli və bu barədə nəzarət orqanına məlumat verməlidirlər.

10.5. Maliyyə monitorinqi orqanı daxili nəzarət proqramının cavab verməli olduğu minimum tələbləri müəyyən edir. Nəzarət orqanları nəzarət etdikləri öhdəlik daşıyan şəxslərə münasibətdə maliyyə monitorinqi orqanının müəyyən etdiyi minimum tələblərdən əlavə tələblər müəyyən edə bilər.

3-cü fəsil

MONİTORİNG OLUNMALI ƏMƏLİYYATLAR

Maddə 11. Monitorinq olunmalı əməliyyatlar dair məlumat və sənədlərin maliyyə monitorinqi orqanına təqdim edilməsi

11.1. Maliyyə institutları tərəfindən aşağıdakı əməliyyatlar dair məlumat və sənədlər maliyyə monitorinqi orqanına təqdim edilir:

11.1.1. minimum həddi maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən müəyyənöləşdirilən məbləğə bərabər və ya bu məbləğədən yuxarı nağd şəkildə həyata keçirilən əməliyyatlar dair məlumat və sənədlər;

11.1.2. minimum həddi maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən müəyyənöləşdirilən məbləğə bərabər və ya bu məbləğədən yuxarı maliyyə vəsaitlərinin elektron köçürülməsi əməliyyatlarına dair məlumat və sənədlər.

11.2. Aşağıdakı hallar olduqda məbləğindən asılı olmayaraq, əməliyyatlar və ya belə əməliyyatların aparılmasına cəhdlər barədə məlumat və sənədlər öhdəlik daşıyan şəxslər, habelə auditor xidməti göstərən şəxslər tərəfindən maliyyə monitorinqi orqanına təqdim edilir:

11.2.1. əmlakın cinayət yolu ilə əldə edilməsinə şübhə və ya belə şübhə üçün kifayət qədər əsaslar yaradan hallar;

11.2.2. əmlakın terror aktının hazırlanmasında, təşkil olunmasında və ya törədilməsində, habelə terrorçuluq və ya terrorçu qrupun (dəstənin, təşkilatın) maliyyələşdirilməsi üçün istifadə olunacağı ilə bağlı şübhə və ya belə şübhə üçün kifayət qədər əsaslar yaradan hallar.

11.3. Aşağıdakı əməliyyatlar barədə məlumat və sənədlər məbləğindən və ya şübhəlilik əsaslarının mövcud olub-olmamasından asılı olmayaraq öhdəlik daşıyan şəxslər, habelə auditor xidməti göstərən şəxslər tərəfindən maliyyə monitorinqi orqanına təqdim olunur:

11.3.1. xarici dövletlərin siyasi nüfuzlu şəxsləri, onların yaxın qohumları və ya yaxın münasibətdə olduğu şəxslər tərəfindən həyata keçirilən istənilən əməliyyatlar;

11.3.2. "Hədəfli maliyyə sanksiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq sanksiya tətbiq edilən fiziki şəxslərin və qurumların aktivləri ilə əməliyyatlar;

11.3.3. Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərən dini qurumların, qeyri-hökumət təşkilatlarının, o cümlədən xarici dövletlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının filial və nümayəndəliklərinin bank hesabları üzrə əməliyyatlar.

11.4. Əhəmiyyətli dəyişən şəxslər, habelə auditor xidməti göstərən şəxslər bu Qanunun 4.14-cü, 4.15-ci və 11.1-11.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş məlumat və sənədləri maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada ona təqdim etməlidirlər. Bu Qanunun 11.1-ci, 11.3.1-ci və 11.3.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş məlumat və sənədlər maliyyə monitorinqi orqanına əməliyyat həyata keçirildikdən sonra 3 iş günü ərzində, bu Qanunun 4.14-cü, 4.15-ci və 11.3.2-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda isə məlumat və sənədlərin təqdim edilməsinə dair əsaslar müəyyən edildikdən dərhal sonra, lakin hər bir halda həmin iş gününün sonunda gec olmayaraq təqdim etməlidirlər.

11.5. Bu Qanunun 11.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan hallar olduqda, aşağıdakı əməliyyatlar maliyyə institutları tərəfindən, bu Qanunun 11.6-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş hal istisna olmaqla, 2 iş günü ərzində icra edilir və məlumat və sənədlər, əməliyyatlar icra olunmadan, dərhal maliyyə monitorinqi orqanına təqdim edilir:

11.5.1. yüksək riskli müştəri profiləri ilə əlaqədar əməliyyatlar;

11.5.2. minimum həddi maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən müəyyənöləşdirilən məbləğə bərabər və ya bu məbləğədən yuxarı məbləğə həyata keçirilən əməliyyatlar;

11.5.3. maliyyə vəsaitlərinin hesabdan çıxarılması ilə notisiçələndirən əməliyyatlar.

11.6. Bu Qanunun 11.5-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş əməliyyatın icra olunmasına mümkün deyildirsə, maliyyə institutları əməliyyatın icrasından dərhal sonra maliyyə monitorinqi orqanına məlumat verməlidirlər.

11.7. Bu Qanunun 11.5-ci maddəsində nəzərdə tutulan müddət ərzində əməliyyatın dayandırılması barədə maliyyə monitorinqi orqanının göstərişi daxil olmazsa, əməliyyat icra edilməlidir. Bu müddət ərzində maliyyə monitorinqi orqanından əməliyyatın dayandırılmasının zəruri olmadığına dair məlumat daxil olduğu halda, əməliyyat 2 günlük müddətində bitməsi gözlənilmədən dərhal icra edilməlidir.

11.8. Əldə edilən mənbəyindən asılı olmayaraq maliyyə monitorinqi orqanına təqdim edilən məlumat və sənədlər məxfi və konfidensial saxlanılır, yalnız bu Qanunla nəzərdə tutulmuş məqsədlərin həyata keçirilməsi üçün istifadə edilir və qanunla müəyyən edilmiş sirlərin qorunması rejimi çərçivəsində qorunur. Maliyyə monitorinqi orqanı məlumat və sənədlərin təhlükəsizliyinin təmin olunması sistemini təşkil edir.

11.9. Maliyyə monitorinqi orqanı hər 5 ildən gec olmayaraq bu Qanunun 11.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş əməliyyatların minimum məbləğinin yenilənməsi məsələsinə baxır. 5 illik müddətin axımı maliyyə monitorinqi orqanının əməliyyatların minimum məbləğini müəyyən etdiyi vaxtdan başlayır.

11.10. Bu Qanunun 4.14-cü, 4.15-ci, 11.2-ci və 11.3.2-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda məlumat və sənədlərin maliyyə monitorinqi orqanına təqdim edilməsinə dair müştəriyə məlumat verilməməlidir.

Maddə 12. Auditor xidməti göstərən şəxslər, dini qurumlar, qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici dövletlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və ya nümayəndəlikləri tərəfindən təqdim olunan məlumat və sənədlər

12.1. "Auditor xidməti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun edilmiş auditor xidməti göstərən şəxslər auditor fəaliyyətini həyata keçirən zaman cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasının və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin qarşısını almaq məqsədilə əmlakın cinayət yolu ilə əldə edilməsinə şübhə və ya belə şübhə üçün kifayət qədər əsaslar yaradan hallar, habelə əmlakın terrorçuluq, terror fəaliyyəti, terror təşkilatları və ya terrorçuluğu maliyyələşdirən hər hansı şəxsə bağlı olmasına və ya bu şəxslər tərəfindən istifadə edilməsinə şübhə və ya belə şübhə üçün kifayət qədər əsaslar yaradan hallar müəyyən edərsə, bu barədə məlumat və sənədləri bu Qanunun 11.4-cü maddəsinə uyğun olaraq maliyyə monitorinqi orqanına təqdim etməlidirlər.

12.2. Auditor xidməti göstərən şəxslər auditor fəaliyyətini həyata keçirən zaman əldə etdikləri bütün məlumat və sənədləri on azı 5 il

müddətində saxlamalıdırlar. Bu müddət maliyyə monitorinqi orqanı və ya nəzarət orqanının qərarı ilə 5 ilədək uzadıla bilər.

12.3. Terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin qarşısını almaq məqsədilə öz fəaliyyətinin tərkib hissəsi kimi vəsait alan, toplanan, verən və ya vəsait köçürən hər hansı dini qurum, qeyri-hökumət təşkilatı, o cümlədən xarici dövletlərin qeyri-hökumət təşkilatının Azərbaycan Respublikasındakı filial və ya nümayəndəliyi qrant və ianə alarkən, habelə verərkən risklərinin minimalaşdırılmasına yönəldilmiş qayda və prosedurlara malik olmalı, qrant və ianələr, həmçinin onlardan istifadə üzrə təfəssülatlı illik maliyyə hesabatı tərtib etməlidir. Maliyyə hesabatı hər il aprel ayının 1-dən gec olmayaraq nəzarət orqanına təqdim edilməlidir.

Maddə 13. Qanunla qorunan sirr rejimində dair tələblər

13.1. Dövlət sirri istisna olmaqla, habelə bu Qanunun 13.2-ci maddəsinin müddəalarına nəzərət alınmaqla, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş bütün digər sirlərin qorunması rejiminə əsaslanaraq bu Qanunun tələbləri çərçivəsində məlumat və sənədlərin maliyyə monitorinqi orqanına və nəzarət tədbirlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı nəzarət orqanlarına təqdim edilməsindən imtina olunma bilməz.

13.2. Bu Qanunun 11.2-ci, 11.3.1-ci və 11.3.3-cü maddələrinin tələbləri müştərinin hüquqi vəziyyətinin müəyyən edilməsi zamanı və ya onun məhkəmə, inzibati, arbitraj və mediatsiya qaydasında müdafiə (təmsil) edilməsi ilə əlaqədar əldə edilən (məlumatların məhkəmə icraatından əvvəl, icraat zamanı və ya icraatdan sonra əldə edilməsindən asılı olmayaraq), vəkil və ya digər peşə sirlərini təşkil edən məlumat və sənədlərə şamil edilir. Qeyri-maliyyə institutları və peşə sahibləri müştərinin cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və ya terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi əməllərində iştirak etdiyi, yaxud müştəriyə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və ya terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi əməllərinin törədilməsi məqsədilə hüquqi məsləhətlər verdiyi və ya müştərinin həmin məqsədlərlə hüquqi məsləhət almaq istədiyini bildiyi halda belə hüquqi məsləhətlər verdiyi və ya eyni məqsədlə əqlərinə bağlanmasına, əməliyyatların həyata keçirilməsinə cəhd etdikdə, belə əməllər müştərinin hüquqi vəziyyətinin müəyyən edilməsi hesab edilir və bu Qanunun 11.2-ci, 11.3.1-ci və 11.3.3-cü maddələrinin tələblərinə riayət etmək vəzifəsindən azad etmir.

13.3. Vəkil və ya peşə sirlərinin qorunması vəzifəsi olan digər öhdəlik daşıyan şəxslər müştərinin hüquqi vəziyyətinin müəyyən edilməsi məqsədilə bu Qanunun tələblərindən irəli gələn bütün tədbirləri həyata keçirməlidirlər. Bu tələblər icra edilmədən onların iştirakı ilə əqlərin bağlanması, əməliyyatların həyata keçirilməsi, eləcə də belə əqlərin bağlanması, əməliyyatların həyata keçirilməsi üçün məsləhətlərin verilməsi qanunla müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyətə səbəb olur.

4-cü fəsil

MONİTORİNG VƏ NƏZARƏT TƏDBİRLƏRİ

Maddə 14. Maliyyə monitorinqi orqanı

14.1. Maliyyə monitorinqi orqanı cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində dövlət siyasətinin formalaşdırılmasında iştirak edir, öhdəlik daşıyan şəxslər, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslər, nəzarət orqanları və digər dövlət orqanları (qurumlar) tərəfindən təqdim edilən, həmçinin informasiya resurslarından, açıq mənbələrdən və digər şəxslərdən əldə olunan məlumat və sənədləri toplayır və təhlil edir, təhlilin nəticələrini və digər zəruri məlumatları aidiyyəti dövlət orqanlarına (qurumlara) təqdim edir. Bu zaman maliyyə monitorinqi orqanı şübhəli hallara dair əldə edilmiş məlumat və sənədlərini keyfiyyətini qiymətləndirir, şübhəli halların müəyyən edilməsi, o cümlədən risk qiymətləndirilməsinin aparılması məqsədilə taktiki və strateji təhlil metodlarından istifadə edir.

14.2. Maliyyə monitorinqi orqanı öz fəaliyyətində müstəqildir.

14.3. Maliyyə monitorinqi orqanı monitorinq olunmalı əməliyyat barədə mənbəyi məlum olan məlumat və sənədlər əldə olduqda, həmçinin özlünün apardıqı strateji və taktiki təhlilin notisiçisi olaraq və ya üçüncü dövlet sorduşu əsasında araşdırma məqsədilə müvafiq sorduş göndərək öhdəlik daşıyan şəxslər, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslərdən, nəzarət orqanlarından və dövlət orqanlarından (qurumlarından) məlumat və sənədlər almaq hüququna malikdir.

14.4. Maliyyə monitorinqi orqanı öhdəlik daşıyan şəxslərə sorduş göndərməklə bu sorduşun gəndərdiyi gündən sonrakı 6 ayadək müddətdə onlardan müəyyən meyarlar üzrə həyata keçirdikləri əməliyyatlar (əməliyyatın növü, xarakter, şəxslər, orazilər, məhsullar, çatdırılma kanalları və sair) barədə məlumatların təqdim edilməsini sorduş edə bilər. Bu müddət maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən 6 ayadək yenilənə bilər.

14.5. Maliyyə monitorinqi orqanı öz informasiya sistemini müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanların (qurumların) informasiya sistemlərinə (ehtiyatlarına) inteqrasiya edərkən bu Qanunla müəyyən edilmiş səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar zəruri olan məlumatları elektron qaydada sorduş əsasında almaq hüququna malikdir. Maliyyə monitorinqi orqanının qeyd olunan informasiya sistemlərinin (ehtiyatlardan) əldə etdiyi məlumatların dairəsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

14.6. Maliyyə monitorinqi orqanı təqdim olunmuş məlumatların məxfiliyini və yalnız bu Qanunla nəzərdə tutulmuş məqsədlərin həyata keçirilməsi üçün istifadəsini təmin etməli, habelə bu məlumatların təhlükəsizliyinin təmin olunması sistemini təşkil etməlidir.

14.7. Maliyyə monitorinqi orqanı maliyyə institutları tərəfindən bu Qanunun tələblərinin sistemli pozulmasına dair məlumatlar əldə edildikdə, bu barədə məlumatı qanunvericiliklə müəyyən edilmiş məsuliyyət və digər tədbirlərin tətbiq edilməsi üçün aidiyyəti nəzarət orqanına təqdim edir. Nəzarət orqanı ona təqdim edilmiş məlumatlar üzrə həyata keçirilmiş tədbirlər barədə maliyyə monitorinqi orqanına məlumat verir.

14.8. Maliyyə monitorinqi orqanı qeyri-maliyyə institutları və peşə sahibləri, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslər tərəfindən bu Qanunun tələblərinə riayət edilməsi vəziyyətində dair özündə olan, o cümlədən sorduş əsasında nəzarət orqanları və öhdəlik daşıyan şəxslərdən əldə etdiyi məlumatları təhlil edərək aşağıdakı tədbirləri görə bilər:

14.8.1. səhəvi risk qiymətləndirilməsi həyata keçirərək notisiçələrini müvafiq nəzarət orqanına təqdim edə bilər;

14.8.2. qeyri-maliyyə institutları və peşə sahiblərinin müraciətləri əsasında onların leqallaşdırılmaya və terrorçuluğa qarşı tələblərə riayət sistemində konar qiymətləndirilməsini apara bilər;

14.8.3. müvafiq nəzarət orqanlarının müraciəti əsasında qeyri-maliyyə institutları və peşə sahibləri tərəfindən bu Qanunun tələblərinə riayət edilməsi vəziyyətinin müəyyən edilməsi məqsədilə aparılan yoxlamalarda müşahidəçi və ya ekspert qismində iştirak edə bilər;

14.8.4. nəzarət orqanı tərəfindən müvafiq yoxlamaların aparılmasını, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş (təsir, təhsil və s.) tədbirlərin görülməsini, sanksiyaların tətbiq edilməsini təklif edə bilər.

14.9. Nəzarət orqanları bu Qanunun 14.8.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsi və ya bu tədbirlərin həyata keçirilməsindən imtina edilməsi barədə maliyyə monitorinqi orqanına məlumat verir. Maliyyə monitorinqi orqanının təklifi ilə nəzarət orqanı tərəfindən qeyri-maliyyə institutları və peşə sahiblərində müvafiq yoxlamalar həyata keçirildikdə yoxlamaların nəticələrinə dair məlumatı nəzarət orqanı maliyyə monitorinqi orqanına təqdim edir.

14.10. Maliyyə monitorinqi orqanı aparılması təhlil zamanı cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi və ya digər cinayətlərin əlamətlərini müəyyən edildikdə bu barədə məlumat və sənədləri dərhal istintaq aidiyyəti üzrə cinayət təqibi orqanına təqdim etməlidir.

14.11. Maliyyə monitorinqi orqanı bu Qanuna uyğun olaraq məlumat və sənədlərinə ona təqdim edilmiş qaydasına, müştəri uyğunluğu tədbirlərinə, daxili nəzarət proqramına, yeni texnologiyaların tətbiqi zamanı verifikasiya tədbirlərinə, öhdəlik daşıyan şəxslərin, habelə bu Qanunun

12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslərin geriyə məlumatlandırma prosedurlarına dair normativ xarakterli aktlar qəbul edir.

Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəli 14-cü sahə.

Qeyd: Bu maddədə mühüm iştirak payı dedikdə fəaliyyəti "Banklar haqqında", "Sığorta fəaliyyəti haqqında", "Qiymətli kağızlar bazarı haqqında", "İnvestisiya fondları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunları ilə tənzimlənən maliyyə institutları üçün həmin qanunlarla müəyyən edilmiş mühüm iştirak payı nəzərdə tutulur.

Maddə 18. Valyuta sərvtələri və milli valyutanın transsərhəd daşınmasına nəzarət

18.1. Valyuta sərvtələri və milli valyutanın transsərhəd daşınması zamanı qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən edilmiş valyuta sərvtələrinin boyan edilməsi rejiminin tələbləri çərçivəsində boyan edilməmiş və ya düzgün boyan edilməmiş valyuta sərvtələri və milli valyutanın aşkar edilməsi hallarında müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) valyuta sərvtələri və milli valyutanın mənbəyi və istifadə məqsədi barədə məlumat və sənədləri tələb edir.

18.2. Bu Qanunun 18.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) valyuta sərvtələri və milli valyutanın transsərhəd daşınması zamanı cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi və digər cinayətlərin ələmətlərini aşkar edərsə, bu barədə məlumat və sənədləri araşdırmanın aparılması üçün maliyyə monitorinqi orqanına və cinayət təqibini həyata keçirən orqana göndərir.

18.3. "Valyuta tənzimi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının gömrük sərhədindən keçirilən valyuta sərvtələri və milli valyuta barədə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təqdim olunan məlumatlar və sənədlər, həmçinin maliyyə monitorinqi orqanına göndərilir.

18.4. Valyuta sərvtələri və milli valyutanın transsərhəd daşınması zamanı boyan edilməmiş və ya düzgün boyan edilməmiş valyuta sərvtələri və milli valyutanın, habelə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi və digər cinayətlərin ələmətlərini aşkar edilməsi hallarında müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) valyuta sərvtələri və milli valyutanın hərəkətini 48 saat müddətində dayandırmaq hüququna malikdir. Bu maddənin tətbiqi çərçivəsində valyuta sərvtələri və milli valyutanın hərəkətinin dayandırılmasına dair qaydalar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir. Həmin qaydalarda valyuta sərvtələri və milli valyutanın hərəkətinin dayandırılması ilə bağlı indikatorların siyahısı da müəyyən edilir.

18.5. Bu Qanunun 18.2-ci və 18.3-cü maddələrində qeyd edilən məlumatların və sənədlərin tərtib olunma forması müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyənəşdirilir.

Maddə 19. Geriyə məlumatlandırma

19.1. Geriyə məlumatlandırma - bu Qanunla müəyyən edilmiş qaydada təqdim edilmiş məlumat və sənədlər üzrə görülən tədbirlərin nəticəsinin izlənilməsi, keyfiyyətə nəzarət edilməsi və statistik məlumatların toplanması məqsədilə məlumat və sənədləri alan orqanın (qurumun) müvafiq məlumatları bu Qanunun 19.3-19.5-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş qaydada göndərən tərəfə təqdim etməsidir.

19.2. Aşağıdakı məlumat və sənədlər geriyə məlumatlandırma çərçivəsində təqdim edilir:

19.2.1. təqdim edilmiş məlumat və sənədlərin qəbul edildiyi və araşdırıldığı barədə məlumat;

19.2.2. məlumat və sənədlərin araşdırılması nəticəsində sonrakı addımların xülasəsi;

19.2.3. məlumat və sənədlərin keyfiyyətinə və istifadəyə yararlılığına dair məlumat;

19.2.4. təqdim edilən əməliyyatlar üzrə dövrü statistik məlumat.

19.3. Maliyyə monitorinqi orqanı monitorinq olunmalı əməliyyatlara dair ona təqdim edilmiş məlumat və sənədlər üzrə öhdəlik daşıyan şəxslərə, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslərə bu Qanunun 19.2.1-ci və 19.2.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş məlumatları təqdim edir. Öhdəlik daşıyan şəxslərin, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslərin geriyə məlumatlandırma proseduru maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

19.4. Maliyyə monitorinqi orqanı bu Qanunun 16-cı və 18-ci maddələrinə uyğun olaraq ona təqdim edilmiş məlumat və sənədlər üzrə nəzarət orqanlarına və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) bu Qanunun 19.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş məlumatları və sənədləri təqdim edir.

19.5. Bu Qanunun 14.10-cu maddəsinə uyğun olaraq məlumat və sənədlərin təqdim edildiyi cinayət təqibi orqanı ona təqdim edilmiş məlumat və sənədlər üzrə maliyyə monitorinqi orqanına bu Qanunun 19.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş məlumatları və sənədləri təqdim edir.

19.6. Maliyyə monitorinqi orqanı, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum), habelə istintaq aidiyyəti üzrə cinayət təqibi orqanları bu Qanunun 22-ci maddəsinə uyğun olaraq təqdim edilmiş məlumat və sənədlər üzrə xarici tərəfdaşların geriyə məlumatlandırılmasını həyata keçirir.

5-ci fəsil

ÖLKƏDAXİLİ VƏ BEYNƏLXALQ ƏMƏKDAŞLIQ

Maddə 20. Ölkədaxili əməkdaşlıq

20.1. Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyası cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində dövlət siyasətinin formalaşdırılmasında iştirak edir, bu sahədə qanunvericiliyin icra vəziyyətini öyrənir və ümumiləşdirir, dövlət proqramlarının icrasına nəzarəti həyata keçirir.

20.2. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə, kütləvi qırğın silahlarının yayılması və yayılmasının maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində əlaqələndirmənin təmin edilməsi, bu sahələrdə ölkə səviyyəsində risk qiymətləndirilməsinin (bundan sonra - ölkə risk qiymətləndirilməsi) həyata keçirilməsi, fəaliyyət planlarının və qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı layihələrin hazırlanması, cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sisteminin effektivliyinin artırılması, mərkəzi icra hakimiyyəti və cinayət təqibi orqanları, məhkəmələr və digər qurumlar arasında əməkdaşlıq mexanizmlərinin formalaşdırılması məqsədilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən aidiyyəti orqanları mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının, cinayət təqibi orqanlarının, nəzarət orqanlarının, məhkəmələrin, digər dövlət orqanlarının (qurumlarının) və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələrindən ibarət tərkibdə koordinasiya şurası (bundan sonra - Koordinasiya Şurası) yaradılır.

20.3. Koordinasiya Şurasının iş qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

20.4. Koordinasiya Şurası müvafiq sahələr üzrə işçi qruplar yaradır və onların fəaliyyətinə nəzarət edir.

Maddə 21. Ölkə risk qiymətləndirilməsinin tətbiqi

21.1. Ölkə risk qiymətləndirilməsi ölkə səviyyəsində risklərin müəyyənəşdirilərək qiymətləndirilməsi, həmin risklərə uyğun olaraq hədəflərin müəyyən edilməsi, eləcə də risklərin aradan qaldırılması və ya azaldılması üzrə atılan tədbirlərdən ibarətdir.

21.2. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi risklərinin ölkə səviyyəsində qiymətləndirilməsi sahəvi və institutional qiymətləndirmələrin nəticələrinə əsaslanmaqla Koordinasiya Şurası tərəfindən aidiyyəti nəzarət orqanlarının, digər dövlət orqanlarının (qurumların), öhdəlik daşıyan şəxslərin, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslərin, həmçinin əlaqəli sahələrin nümayəndələrinin iştirakı ilə ən azı 3 ildə bir dəfə həyata keçirilir.

21.3. Ölkə risk qiymətləndirilməsinin yekunlarına dair hesabat maliyyə monitorinqi orqanının rəsmi internet informasiya ehtiyatında dərc

edilməli, ölkə risk qiymətləndirilməsinin bütün iştirakçlarına, o cümlədən nəzarət orqanları vasitəsilə öhdəlik daşıyan şəxslərə, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslərə göndərilməlidir. Sahəvi və institutional risk qiymətləndirmələrinin nəticəsi olaraq ölkə risk qiymətləndirilməsinə dair hesabat yenilənə bilər.

21.4. Koordinasiya Şurası ölkə risk qiymətləndirilməsinin həyata keçirilməsi məqsədilə aşağıdakı tədbirləri görür:

21.4.1. ölkə səviyyəsində cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi, kütləvi qırğın silahlarının yayılması və yayılmasının maliyyələşdirilməsi üzrə risklərin qiymətləndirilməsini təşkil etmək;

21.4.2. bu Qanunun 21.4.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş risk qiymətləndirilməsi nəticəsində müəyyən edilmiş risklərin idarə edilməsi məqsədilə hədəfləri müəyyən etmək, bu məqsədlə müvafiq planların layihələrini hazırlayıb aidiyyəti dövlət orqanlarına (qurumlara) təqdim etmək;

21.4.3. müəyyən edilmiş hədəflərə nail olunmasına cari nəzarəti həyata keçirmək və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasına məlumat vermək.

21.5. Ölkə risk qiymətləndirilməsinin həyata keçirilməsi cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi, kütləvi qırğın silahlarının yayılması və yayılmasının maliyyələşdirilməsi üzrə risklərin ölkə səviyyəsində müəyyənəşdirilməsi, qiymətləndirilməsi, idarə olunması, aradan qaldırılması və ya azaldılması üçün nəzarət orqanlarının, digər dövlət orqanlarının (qurumların), öhdəlik daşıyan şəxslərin, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslərin fəaliyyətlərinin bu risklərin səviyyəsinə uyğunlaşdırılması, xüsusilə son nəticədə həyata keçirilmiş tədbirlərin aşkar edilməsi risklərə uyğunluğunun və bu mübarizədə istifadə olunan resursların (inzibati, hüquqi, qitəsadi-maliyyə) effektiv bölgüsünün təmin edilməsi məqsədi daşıyır.

21.6. Nəzarət orqanları nəzarət etdikləri öhdəlik daşıyan şəxslərə, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslərə münasibətdə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi, kütləvi qırğın silahlarının yayılması və yayılmasının maliyyələşdirilməsi üzrə sahəvi riskləri illik əsasla qiymətləndirməli, nəticələrini sənədləşdirməli və nəzarət etdikləri öhdəlik daşıyan şəxslərə, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslərə təqdim etməli, həmçinin aşkar edilmiş risklərin idarə olunması, aradan qaldırılması və azaldılması üçün tədbirlər görməlidirlər. Sahəvi risk qiymətləndirilməsi prosesində nəzarət orqanları bütün risk faktorlarını, ölkə risk qiymətləndirilməsinin nəticələrini və nəzarət etdikləri öhdəlik daşıyan şəxslər, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslər tərəfindən təqdim edilən institutional risk qiymətləndirilməsinin nəticələrini nəzərə almalıdırlar.

21.7. Öhdəlik daşıyan şəxslər, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslər illik əsasla cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi, kütləvi qırğın silahlarının yayılması və yayılmasının maliyyələşdirilməsi üzrə institutional riskləri müəyyən etməli, qiymətləndirməli, qiymətləndirmə nəticələrini sənədləşdirməli və nəzarət orqanına təqdim etməli, həmçinin rəhbərlik tərəfindən təsdiq edilən daxili qayda və prosedurlara uyğun olaraq risklərin idarə olunması, aradan qaldırılması və azaldılması üçün tədbirlər görməlidirlər. Öhdəlik daşıyan şəxslər, habelə bu Qanunun 12-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şəxslər institutional risk qiymətləndirilməsi zamanı bütün risk faktorlarını, ölkə və sahəvi risk qiymətləndirilmələrinin nəticələrini nəzərə almalıdırlar.

21.8. Ölkə risk qiymətləndirilməsinin həyata keçirilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu məhkəmələr və cinayət təqibi orqanlarından zəruri statistik məlumatları öz informasiya sistemi vasitəsilə toplayır, emal edir, ümumiləşdirir və aidiyyəti üzrə təqdim edir.

Maddə 22. Beynəlxalq əməkdaşlıq, məlumat və sənədlərin mübadiləsi

22.1. Beynəlxalq əməkdaşlıq dedikdə sorğu əsasında və ya öz təşəbbüsü ilə səlahiyyətli orqanla məlumat və sənədlərin monitorinq, nəzarət, araşdırma, əməliyyat, istintaq və digər məqsədlər üçün mübadiləsi nəzərdə tutulur. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi və ya predikativ cinayətlərin təhlili, araşdırılması və istintaq məqsədilə maliyyə monitorinqi orqanı, nəzarət orqanları, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum), habelə istintaq aidiyyəti üzrə cinayət təqibi orqanları qanunla qorunan sirlər də daxil olmaqla (dövlət və bu Qanunun 13.2-ci maddəsində müəyyən edilmiş peşə sirri istisna olmaqla) bütün növ məlumat və sənədlərin sorğu əsasında və ya öz təşəbbüsü ilə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və ya Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə müvafiq olaraq xarici tərəfdaşları ilə mübadiləsini həyata keçirirlər.

22.2. Monitorinq orqanları arasında məlumat mübadiləsi Maliyyə monitorinqi orqanlarının Eqmont Qrupunun "Məlumat mübadiləsi prinsipləri"nə əsaslanmaqla maliyyə monitorinqi orqanına təqdim edilən, maliyyə monitorinqi orqanının daxili məlumat bazalarında saxlanılan, maliyyə monitorinqi orqanının çıxışı olduğu informasiya resursları üzrə, habelə maliyyə monitorinqi orqanının sorğu əsasında əldə etdiyi bütün məlumat və sənədlərin mübadiləsini əhatə edir.

22.3. Nəzarət orqanları arasında məlumat mübadiləsi müvafiq sahəni tənzim edən məlumat və sənədlərin (ölkə üzrə normativ tənzimləmə sistemi, maliyyə sektoru üzrə ümumi informasiya və s.), prudensial tələblərin (maliyyə institutlarının işgüzar fəaliyyətləri, benefisiar mülkiyyətçi, idarəetmə, vətəndaş qüsuruzluğu və s.), eləcə də cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə məlumat və sənədlərin (daxili nəzarət proqramı, müştəri uyğunluğu tədbirləri, müştəri məlumat və sənədləri, hesab nümunələri və əməliyyatlar barədə məlumat və sənədlər və s.) mübadiləsini əhatə edir.

22.4. Cinayət təqibi orqanları arasında beynəlxalq əməkdaşlıq cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi və ya predikativ cinayətlərə dair araşdırma, əməliyyat və istintaq məlumat və sənədlərinin mübadiləsini, cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın izlənilməsinə əhatə edir.

22.5. Valyuta sərvtələri və milli valyutanın transsərhəd daşınması sahəsində məlumat mübadiləsi boyan edilmiş, düzgün boyan edilməmiş və ya boyan edilməmiş valyuta sərvtələri və milli valyutanın transsərhəd daşınması, habelə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi və predikativ cinayətlərin ələmətlərini aşkar edilməsinə dair əməkdaşlıq tədbirlərini əhatə edir.

22.6. Bu Qanunun 22.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş orqanlar (qurumlar) xarici tərəfdaşların sorğularının icrası zamanı məlumat və sənədlərin toplanmasını və sorğuların verilməsini özlərinin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş səlahiyyətlərini icra edərkən apardıqları təhlillər, araşdırmalar və istintaq zamanı məlumat və sənədlərin toplanması və sorğuların verilməsi ilə eyni səlahiyyətlər çərçivəsində icra edirlər.

22.7. Məlumat xarici dövlətin müvafiq səlahiyyətli orqanına o şərtlə verilir ki, həmin məlumatdan sorğuda göstərilməyən məqsədlər üçün istifadə olunmayacaqdır. Həmin məlumat və sənədlərdən digər məqsədlər üçün istifadə yalnız məlumat və sənədləri təqdim edən tərəfin yazılı icazəsi ilə mümkündür.

22.8. Beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində cinayət təqibi orqanları xarici tərəfdaşları ilə birgə araşdırmaların (xüsusi istintaq texnologiyalarından istifadə edilməsi də daxil olmaqla) aparılması, habelə müvafiq əməkdaşlıq çərçivələrinin müəyyən edilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq tədbirlər görə bilərlər.

22.9. Bu Qanunun 22.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş orqanlar (qurumlar) bu Qanunun 12-ci maddəsinin tələbləri çərçivəsində həmin orqanlara (qurumlara) münasibətdə xarici dövlətin birbaşa tərəfdaş olmayan orqanları (qurumları) ilə məlumat mübadiləsi həyata keçirə bilərlər.

22.10. Məlumat mübadiləsi mübadilənin təhlükəsizliyi təmin edilən kanal vasitəsilə, sorğuların prioritetləşdirilməsi qaydasında və ağılabatan

müddətdə həyata keçirilməlidir. Məlumat mübadiləsi həyata keçirilən zaman xarici tərəfdaşlardan əldə edilən məlumat və sənədlər məxfi və ya konfidensial saxlanılır, qanunla qorunan sirlərə bərabər tutulur. Məxfiliyin və ya konfidensiallığın pozulmasına dair əsaslar sorğunun icrasından imtinaya səbəb olur.

22.11. Bu Qanunun 22.1-ci maddəsində qeyd edilən orqanlar (qurumlar) aşağıda qeyd edilən halları əsas götürərək sorğunun cavablandırılmasından imtina edə bilməzlər:

22.11.1. sorğunun maliyyə xarakterli məsələləri ehtiva etməsi;

22.11.2. qanunvericiliyin öhdəlik daşıyan şəxslərə münasibətdə sirr rejimini tətbiq etməsi (sorğu edilən məlumat və sənədlərin dövlət sirri və ya bu Qanunun 13.2-ci maddəsində müəyyən edilmiş peşə sirri olması halları istisna olmaqla);

22.11.3. sorğu edilən məsələ ilə bağlı ölkədə cinayət təqibinin həyata keçirilməsi (sorğunun cavablandırılmasının cinayət təqibinin həyata keçirilməsinə maneə yaratması halları istisna olmaqla);

22.11.4. sorğu edən orqanın (qurumun) səlahiyyətləri və statusunun (mülki, inzibati, cinayət təqibi və s.) sorğu edilən orqanın (qurumun) səlahiyyətləri və statusundan fərqlənməsi.

6-cı fəsil

YEKUN MÜDDƏƏALAR

Maddə 23. Məsuliyyətdən azadolma

İstənilən şəxs, o cümlədən öhdəlik daşıyan şəxslər, habelə onların əmək və digər mülki hüquqi müqavilələr əsasında işləyən əməkdaşları, eləcə də nəzarət orqanlarının əməkdaşları monitorinq olunmalı əməliyyatlar barədə məlumat və sənədləri bu Qanunun tələblərinə uyğun olaraq vicdanla maliyyə monitorinqi orqanına təqdim etdikdə, bu Qanuna,

tərəflər arasında mövcud olan müqaviləyə, eləcə də inzibati və digər tənzimləyici sənədə uyğun açıqlanması məhdudlaşdırılmış məlumat və sənədlərin yayılmasına görə yaranan biləcək məsuliyyətdən azadlırlar.

Maddə 24. Bu Qanunun pozulmasına görə məsuliyyət

Bu Qanunun tələblərini pozan şəxslər qanunla müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

Maddə 25. Keçid müddəalar

25.1. Bu Qanunun 11.1.2-ci maddəsi maliyyə vəsaitlərinin elektron köçürülməsi əməliyyatlarına dair maliyyə monitorinqi orqanı tərəfindən məbləğin minimum həddi müəyyənəşdirildikdən 6 ay sonra qüvvəyə minir.

25.2. Bu Qanunun 25.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müddəə istisna olmaqla, bu Qanunun digər maddələri 2023-cü il fevralın 1-dən qüvvəyə minir.

25.3. Bu Qanun qüvvəyə mindiyi gündən "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2009, № 2, maddə 58; 2010, № 3, maddə 178, № 4, maddə 276; 2011, № 12, maddə 1104; 2013, № 11, maddə 1274; 2014, № 2, maddə 81, № 10, maddə 1159, № 11, maddə 1361; 2015, № 11, maddə 1294; 2016, № 3, maddə 413; 2017, № 5, maddələr 696, 711, № 7, maddə 1295, № 11, maddə 1959; 2018, № 7 (I kitab), maddə 1407, № 10, maddə 1973, № 11, maddə 2233; 2019, № 1, maddə 24, № 6, maddə 1002; 2021, № 12, maddə 1344) ləğv edilir.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 dekabr 2022-ci il